

" Waterkwaliteit en visbestand in de Grote Zenne-Verdronken Toren in Halle anno 2025 "

1. Inleiding

In de provincie Vlaams-Brabant ligt de Grote Zenne-Verdronken Toren in Halle.

De Grote Zenne-Verdronken Toren heeft een oppervlakte van 1 ha en maximale diepte van twee meter. Het water staat in verbinding met het Kanaal Brussel-Charleroi via een vistrap.

2. Waterkwaliteit

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) beschikt niet over meetgegevens van de waterkwaliteit van De Grote Zenne-Verdronken Toren.

3. Afvissingen

In het Vlaamse Gewest bevinden zich diverse meervormige, stilstaande viswateren die van groot belang zijn voor de openbare visserij. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) is verantwoordelijk voor het visstandbeheer in deze wateren.

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) heeft VisAdvies BV opdracht verleend om onderzoek uit te voeren naar het visbestand in de Grote Zenne-Verdronken Toren.

Ecologische gilden

Naast de vissoortensamenstelling, zijn de aangetroffen vissoorten op haar beurt weer ingedeeld in ecologische groepen (gilden). De ecologische groepen zijn samengesteld op basis van verschillende geografische zones in de rivier (Noble & Cowx, 2002).

Eurytope soorten (Eury)

Deze vissoorten komen voor over een breed traject van milieugradiënten. Alle stadia van deze vissoorten komen zowel in stilstaand als stromend water voor en kunnen in vrijwel elk type zoetwater overleven. Tot deze groep behoren de meest voorkomende soorten.

Limnofiele soorten (Li)

Deze vissoorten zijn in alle levensstadia gebonden aan stilstaand water met een rijke begroeiing. Deze soorten zijn voornamelijk de begeleidende soorten van de brasemzone. Snoek is daar een uitzondering op en komt ook voor in klein stromend water met waterplanten of andere schuilgelegenheden.

Rheofiele vissoorten (Rh)

Deze vissoorten zijn in alle of sommige levensstadia gebonden aan stromend water. Het water moet in verbinding staan met een beek, de rivier of de zee. Deze vissoorten zoeken in de paaitijd stromend water op, maar verblijven als volwassen vis veelal in stilstaand water.

De bemonsteringen zijn uitgevoerd op 6 november 2023.

a) Vissoortensamenstelling en bestandschatting in 2023

Er zijn 11 vissoorten en één hybride aangetroffen.

Baars, blankvoorn, brasem, karper, paling en snoek zijn de aangetroffen eurytope vissoorten. Kroeskarper, rietvoorn, vetje en zeelt zijn de aangetroffen limnofiele vissoorten. Er is één exoot gevangen; de zonnebaars. De gevangen hybride was naar verwachting een hybride tussen blankvoorn en brasem.

In Tabel 3.7 zijn achtereenvolgens de bestandschattingen weergegeven met betrekking tot de visbiomassa (kg/ha) en densiteit (aantal/ha). De gemiddelde visbiomassa wordt geschat op 195,5 kg/ha en de visdichtheid op 3 708 vissen/ha.

De visstand bestaat op basis van gewicht voor 91% uit eurytope vissoorten, voor 8% uit limnofiele vissoorten en voor 1% uit exoten.

Op basis van gewicht wordt het visbestand gedomineerd door karper (50%), snoek (16%) en baars (14%). Op basis van aantallen wordt het visbestand gedomineerd door blankvoorn (59%) en baars (21%).

De Grote Zenne-Verdronken Toren wordt getypeerd als een ondiep stilstaand water. Het water is niet eenduidig te typeren, maar komt op basis van de eigenschappen en aangetroffen visstand het dichtst bij een blankvoorn-snoek viswatertype.

Vissoorten die bij deze omstandigheden thuishoren zoals de baars, blankvoorn en snoek zijn sterk vertegenwoordigd. De visstand heeft echter ook kenmerken van een rietvoorn-snoek viswatertype. Limnofiele soorten als rietvoorn en zeelt zijn sterk vertegenwoordigd en de begeleidende soort kroeskarper is ook aangetroffen.

De predator-prooi verhouding is sterk uit balans, waardoor predatoren een grote invloed hebben in het reguleren van de populatie prooivis. Het is om deze reden ook niet te verwachten dat er veel rekrutering plaatsvindt. Dit heeft als gevolg dat het viswatertype ook niet snel zal veranderen.

De visbiomassa ligt met 195,5 kg/ha onder de verwachte draagkracht voor dit type water. Een blankvoorn-snoek viswatertype heeft normaliter een draagkracht van 300 – 500 kg/ha.

b) Vergelijking met een eerder onderzoek

In de Grote Zenne-Verdronken Toren is eenmaal een eerder onderzoek uitgevoerd (Tabel 3.8). Dit is gedaan in 2017.

Wanneer men deze gegevens van 2017 naast de gegevens van 2023 legt is een daling van het aantal soorten waar te nemen.

In 2017 zijn er 12 vissoorten waargenomen, waar dit in 2023 nog maar 10 waren. Hierbij zijn in 2023 geen driedoornige stekelbaars, gibel, zeelt en winde gevangen. In 2023 zijn wel voor het eerst vetje en zonnebaars waargenomen.

De totale visbiomassa is in 2023 met meer dan 100 kg/ha afgenomen ten opzichte van de visbiomassa in 2017.

VERBEIREN Marc

Wolvertem, september 2025

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger Eva DE BLEEKER in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Jo BROUNS :
“ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2025-2026 , vraag nr. 843 van 28 mei 2025 } .

TABEL 3.7

TABEL 3.8